Suomen startup-yhteisö ry

Eduskunnan talousvaliokunnalle

ASIA: Lausunto asiasta HE 211/2022 vp - Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta vuosina 2024–2030

Suomen startup-yhteisö ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto koskien hallituksen esitystä laiksi valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta vuosina 2024–2030a (HE 211/2022 vp).

Suomen startup-yhteisö (SSY) on vuonna 2021 perustettu on yli 180 suomalaisen kasvuyrityksen ja startupin muodostama yhteisö, joka tuo yrittäjät yhteen oppimaan uutta ja ajaa suomalaiselle startup-kentälle tärkeitä asioita yhteiskunnassamme.

Pidämme tärkeänä, että Suomi pyrkii pienenä avoimena taloutena kasvattamaan rooliansa T&K-toiminnan osalta. Kuten hallituksen esityksessä todettiin, Suomessa työn tuottavuus on kehittynyt heikosti ja talouskasvu on tästä johtuen ollut heikkoa. Startup-yritysten toiminnassa ja kasvussa T&K-toiminta on hyvin keskeisessä roolissa, mistä johtuen kaikki satsaukset näihin ovat toivottuja. Kannatamme hallituksen esitystä ja pidämme esityksen perusteluja järkevinä ja uskottavina.

Haluamme vielä kertaalleen nostaa esille osaavan työvoiman tärkeyden. Julkisen rahan allokoiminen T&K-toiminnan lisäämiseksi on erittäin kannatettavaa, mutta tämä raha kyetään muuntamaan tuottavuuden ja hyvinvoinnin kasvuksi vain osaavan työvoiman avulla. Osaavan työvoiman tarjontaa on lisättävä koulutukseen panostamalla, työperäistä maahanmuuttoa helpottamalla ja saamalla kansainvälisistä opiskelijoista suurempi osa jäämään Suomeen. Yritykset keskittävät ensisijassa sellaisiin paikkoihin T&K-toimintaa, joissa osaavaa työvoimaa on saatavilla. Etenkin startup-yritykset kykenevät nopeasti sijoittamaan toimintaansa kansainvälisesti yli rajojen ja yhdelläkin huippuosaajalla voi olla suuri merkitys siihen, missä T&K-toimintaa toteutetaan.

T&K-investoinnit ovat pitkäjänteistä toimintaa ja hallituksen esityksessä ehdotetaan, että jos yrityssektorin T&K-menot eivät kehity asetettujen tavoitteiden mukaisesti, voitaisiin harkinnanvaraisesti T&K-rahoitusta pienentää. Mielestämme tämä on ongelmallista, koska rahoituslaki tulee lisäämään verrattain nopeasti julkisen sektorin T&K-menoja ja on mahdollista, että yritysten T&K-investoinnit reagoivat rahoituksen määrän kasvuun hieman viiveellä, joka näkyy julkisen sektorin T&K-osuuden nousuna. Hallituksen esityksessä on tarkennettuna, että harkinnanvaraisuutta julkisen sektorin T&K-menojen vähennyksessä sovelletaan esimerkiksi talouden laskusuhdanteen osalta. Tämä ei mielestämme ole riittävä ehto tarkastella vähennystarvetta T&K-rahoitukselle. Rahoituksen uudellenkohdentaminen T&K-hankkeisiin puolestaan on erittäin kannatettavaa. Erityisesti sosiaali- ja terveysaloilla olisi merkittäviä mahdollisuuksia käyttää T&K-rahaa palvelujen vaikuttavuuden parantamiseksi.

Jos menoja päädytään uudelleenkohdentamaan, tulisi tämä pyrkiä tekemään siten, että kohteet kartoitetaan yhdessä yrityssektorin kanssa. Etenkin startup- ja kasvuyrityskentälle on ominaista se, että teknologiat ja niiden kehittämiseen tarvittavien tuki-instrumenttien tarve muuttuu nopeasti.

Hallituksen esityksessä mainitaan myös seuraava: "*Tällä hetkellä valtion talousarviossa T&K-rahoitukseen katsotaan Tilastokeskuksen T&K-toiminnan tilastoa mukaillen kuuluvan osa yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen valtionrahoituksesta (tutkimus- ja kehittämistoiminta), osa valtion tutkimuslaitosten määrärahoista (tutkimusja kehittämistoiminta), Suomen Akatemian, strategisen tutkimuksen neuvoston ja Business Finlandin tutkimus- ja kehittämistoiminnan avustusten ja lainojen myöntövaltuudet, valtion osuus Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelmiin (tutkimus- ja kehittämistoiminta), valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan määrärahat, valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille erikoissairaanhoitolain mukaiseen tutkimustoimintaan sekä muu valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoitus. T&K-toimintaan tarkoitettua lisärahoitusta kohdennettaisiin oletettavasti edellä mainittuihin kohteisiin,* ***mutta rahoitusta voisi kohdentua myös uusiin instrumentteihin ja uuteen toimintaan, kunhan se täyttää 2 §:ssä todetun T&K-toiminnan määritelmän.*** *"*

Työ uusien instrumenttien ja kohteiden löytämiseksi tulee tehdä yhteistyössä vähintään yritysten ja julkisen sektorin kanssa.

Riikka Pakarinen
toimitusjohtaja
Suomen startup-yhteisö ry

Youssef Zad
pääekonomisti
Suomen startup-yhteisö ry